

— Mary Rodgers

«**NOUS HO CREUREU!** Ningú que tingui una mica de seny no s'ho podria creure, però és del tot cert, absolutament cert! Aquest matí, quan m'he despertat, m'he trobat que m'havia convertit en ma mare».

L'Annabel té tretze anys, és desordenada i malparlada, no es pentina mai, es menja les unghes i porta ferros, té un germà petit insuportable i una mare més estricta que les altres. L'endemà d'una discussió, l'Annabel es desperta i s'adona que s'ha convertit en la seva mare. ¿Serà la seva oportunitat per fer tot el que li doni la gana?

01 PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

Aquesta guia de lectura per al llibre *Quin dia tan bèstia*, de Mary Rodgers, vol ser un recurs de suport per abordar l'obra. Partint de la seva presentació com a reedició, si s'escau reflexionarem amb l'alumnat sobre el sistema de producció i circulació del material escrit. A continuació trobareu un conjunt de preguntes per preparar la lectura i fer-ne un seguiment. La proposta s'acompanya d'activitats

complementàries i optatives que es poden dur a terme a l'aula després de la lectura. Al final de la guia es plantegen opcions de debat a partir d'elements del llibre.

Els objectius d'aquesta guia són consolidar la lectura i la comprensió lectora per evidenciar els elements més importants, fomentar la lectura i l'esperit crític.

02 PRESENTACIÓ DE L'OBRA

Quin dia tan bèstia (originalment *Freaky Friday*) és una novel·la de Mary Rodgers, publicada per primera vegada als Estats Units el 1972. Aquesta novel·la, que explica la jornada esbojarrada d'una nena que un bon dia es lleva i s'ha convertit en la seva mare, ha tingut molta repercussió, ha estat traduïda a diverses llengües i adaptada al cinema en diverses ocasions. Mary Rodgers va seguir la història dels personatges als llibres *La tele boja* i *Un estiu capgirat*.

El tema de l'intercanvi de cossos es deuria a una obra de 1882, *Vice Versa*:

A Lesson to Fathers, de l'autor F. Anstey i que Mary Rodgers va versionar canviant els protagonistes masculins de pare i fill per personatges femenins. L'autora és considerada un dels agents renovadors de la literatura infantil i juvenil, juntament amb figures com Ursula Nordstrom o Roald Dahl, per exemple, que no volien fer llibres didàctics per als pares sinó llibres que els nens volguessin llegir i gaudissin.



Mary Rodgers va néixer l'11 de gener del 1931 a la ciutat de Nova York. La seva vida la va encaminar cap al món de la música, segurament influïda per la figura del seu pare, el compositor Richard Rodgers. Va escriure diversos musicals i cançons per a programes de televisió. Finalment, el 1972 va publicar *Freaky Friday*, el llibre que després d'una feina de traducció, ha arribat a les teves mans. Gràcies a aquest llibre, l'autora va guanyar el premi *The Christopher Award*. Amb els anys rebria moltíssims més premis per aquesta novel·la.

La primera versió cinematogràfica de Disney és de l'any 1976. Aquesta vegada van mantenir el títol original de l'obra i el guió és de la mateixa Mary Rodgers, amb Barbara Harris i Jodie Foster com a actrius principals. Més tard, el 1995, se'n va fer una altra adaptació per a la televisió, amb el mateix títol i acompanyat d'una versió musical composta per la mateixa Mary Rodgers. El 2003 es va fer una altra versió, més lliure, que va arribar a Espanya amb el títol de *Ponte en mi lugar*, interpretada per Jamie Lee Curtis i Lindsay Lohan.

03 CONVERSA LITERÀRIA: ACTIVITATS PER CONSOLIDAR LA LECTURA

Primer capítol

- Qui ens explica la història? Quin tipus de narrador presenta la novel·la? Descriu les principals característiques que aquest tipus de narrador ofereix a una obra literària.

(Reflexiona sobre la perspectiva que l'autora tria per explicar la història).

- Després de llegir el primer capítol, creus que és rellevant que sigui l'Annabel qui expliqui el relat i no un altre personatge?

- Feu una anàlisi de la protagonista a partir de la descripció que fa d'ella mateixa en el primer capítol. Com creieu que és l'Annabel segons la seva descripció? Quina percepció en teniu?

Trets físics: ...

Trets de personalitat: ...

- Feu una reconstrucció de l'últim dia de l'Annabel abans de "l'incident". A priori, penseu que la mare de l'Annabel hi té alguna cosa a veure o és una casualitat?

- Reflexioneu tots junts sobre les dues posicions (Annabel i la mare) que adopten els personatges en el primer capítol i que originen una discussió. Us hi identifiqueu?

Seguim la lectura

- Per què està tan contenta l'Annabel amb aquest canvi, en comptes d'estar espantada?
- On creieu que ha anat a parar la mare de l'Annabel?
- Què faríeu si tinguéssiu un dia d'absoluta llibertat com el que té la protagonista?
- Per què l'Annabel no suporta el seu germà?
- Descriu el personatge de la dona de fer feines. Què n'opines?
- En quin moment l'Annabel deixa de pensar només en el seu propi benestar per començar a comprendre i a pensar en els altres membres de la família?
- Com es resol tot l'embolic? On era tothom?

Després de llegir

- Quin personatge t'ha agradat més? Argumenta la resposta.

- Quin capítol o peripècia ha estat la teva preferida? Argumenta la resposta.
- Creus que el títol és adient? Quin altre títol li posaries?
- Es tracta d'un relat amb tocs d'humor molt marcats. Quins creus que són els elements que creen aquesta sensació? (situació esbojarrada, estructura de la novel·la, el tractament dels temes, l'estil directe del narrador que parla directament al lector, embolics...)
- Com interpretaries aquest final circular?

Activitats optatives

— Escriu una ressenya breu

L'objectiu és no només consolidar la lectura, afavorir la capacitat de síntesi i l'habilitat argumentadora sinó també veure diferents models de ressenya i quins són els elements més importants. Aquesta activitat es pot vincular també amb les noves tecnologies fent que la ressenya hagi de formar part d'una publicació a Instagram, un vídeo a Youtube o un post en un blog. En cada cas, segons el registre, pot ser interessant que vegin les diferències entre les ressenyes del món #bookstagramers, #booktubers o #bloggers i les ressenyes convencionals.

Després de visualitzar els models i explicar a classe els elements que caracteritzen les ressenyes literàries, l'alumnat haurà d'elaborar les seves pròpies segons les indicacions del professorat.

— Conèixer els paratextos

Aquesta obra pot ser un bon exemple per introduir els nens i les nenes al món dels paratextos i la circulació dels llibres. Podeu observar la reedició que ha fet L'Altra Tribu, entendre que és una traducció revisada, qui és Maria Antònia Oliver, el sentit de traduir un títol, com un llibre passa de la taula de Mary Rodgers al moment actual que l'estan llegint... Fins i tot es pot entrar en un debat més literari: per què algunes obres són necessàries i es reediten i d'altres simplement desapareixen? Podem parlar fins i tot de la noció de clàssic, o de cànion.

— Comentari de versions cinematogràfiques

Aquí teniu dues opcions però totes dues comporten treballar la literatura comparada i la capacitat crítica en dos llenguatges diferents:

- a) Visionar sencera l'última versió cinematogràfica de Disney, que potser és la que els queda més propera, i fer una anàlisi de la pel·lícula com a adaptació del llibre (canvis en la trama, en els personatges, tractament de les situacions...)

b) Agafar les tres versions cinematogràfiques i reproduir la mateixa escena després de llegir-la conjuntament a classe per comprovar que la tenen present. Una bona escena, per exemple, seria la de l'inici (la transformació es produeix a l'inici o les pel·lícules posen primer la història en context?) o la solució de la trama al final.

— A la pell de l'altra

Es tracta de desenvolupar les capacitats escrites utilitzant com a motiu el tema de l'obra literària que han llegit. Per això, es demana que facin un breu escrit de com seria un dia o una situació determinada en la pell d'algú altre, que pot ser un personatge que triïn els nois i les noies, com ara les seves mares o pares, un personatge famós, o bé un personatge que triï el professor o la professora... La qüestió està a abandonar el punt de vista autobiogràfic per posar-se a la pell d'un altre i fomentar la creativitat.

04 MÉS ENLLÀ DEL LLIBRE: OBRIM EL DEBAT

— Reflexioneu sobre el repartiment de tasques a casa de l'Annabel i sobre els rols de gènere que hi conflueixen.

(Hi pot entrar en joc la modernitat de l'obra o no, tenint en compte que es va publicar als anys setanta, totes les posicions ideològiques dels personatges – el pare encarna perfectament un model clàssic patriarcal, així com la mare, però l'Annabel té durant tota l'obra el contrapunt més "feminista" o més reivindicatiu).

— L'editora Ursula Nordstrom, que va revolucionar el món de la literatura infantil i juvenil, de seguida es va sentir atreta per l'obra de Mary Rodgers perquè seguia la línia que volia veure en la literatura per a aquestes edats: fer llibres enginyosos que tractin el jovent com a persones reals, individus pensants, amb ganes de divertir-se, que són capaços d'apreciar també la foscor, material que sovint els adults no aproven¹. Didactisme o diversió en la literatura?

(És un bon moment per reflexionar tots junts sobre models literaris, gustos literaris, promoció de la lectura i totes les qüestions col·laterals que puguin sorgir entorn de l'eterna diatriba en la literatura per a aquesta edat. A més d'obligar-los a reflexionar i argumentar sobre els seus referents lectors, ens pot ajudar a conèixer el grup classe).

¹ <https://www.newyorker.com/culture/sarah-larson/beyond-freaky-friday-an-appreciation-of-mary-rogers>